

До разової спеціалізованої ради ДФ 58.053.029
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
(46027, м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса 2)

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
Олло Василя Петровича
на дисертаційне дослідження **Шкляра Анатолія**
«Формування професійної компетентності офіцерів поліції до
профілактики правопорушень неповнолітніх»,
представлене на здобуття наукового ступеня доктора філософії
із галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
із спеціальності 011 Освітні педагогічні науки

Актуальність теми дослідження та зв'язок із галузевими науковими програмами. Дисертаційне дослідження Шкляра Анатолія є актуальним, оскільки зумовлене необхідністю розв'язання суперечностей, що виникає протягом процесу неформальної й неперервної підготовки офіцерів поліції, тобто зокрема: між наявністю функціональних обов'язків офіцерів ювенальної превенції відповідно передбачається здійснення профілактичної діяльності із неповнолітніми та недостатнього рівня розгортання змісту, напрямів, видів, виглядів, методів та форм зазначеного наукового дослідження; між необхідністю підготовки працівників ювенальної превенції стосовно профілактики із неповнолітніми порушниками й відсутність теоретико-методологічного обґрунтування та науково-методичного забезпечення професійного рівня фахової підготовки; між існуючою переважно правовою підготовкою співробітників Національної поліції України протягом профілактики із неповнолітніми порушниками та необхідністю впровадження професійної підготовки поліцейських у форматі зазначеного наукового дослідження; між консерватизмом змісту, традиційних форм й методів процесу професійної підготовки співробітників Національної поліції України у ЗВО МВС України та потенційними фаховими можливостями під час залучення інноваційних форм й методів навчання із метою підготовки офіцерів поліції протягом впровадження

профілактики правопорушень серед неповнолітніх із застосуванням неперервної неформальної освіти під час професійної діяльності.

Спрямовується, що тематика дисертації у стані відповідно тематичного плану наукової та науково-організаційної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка «Теорія і практика діагностико-профілактичної роботи з попередження і подолання девіантної поведінки індивідів» (державний реєстраційний номер 0119U100924).

Наукова новизна результатів проведеного дослідження. Дисертаційне дослідження Шкляра Анатолія характеризується креативністю, новацією та оригінальністю із приводу залучення методів відносно комплексу проблем, тобто розглянутих із залученням аналізу.

Відповідно сучасних досягнень у галузі педагогіки та психології дослідником удосконалено термінологічний апарат. Конструктивна доцільність сутності понять «правопорушення», «профілактика правопорушень неповнолітніх», «професійна компетентність офіцерів поліції до профілактики правопорушень неповнолітніх», демонстрація власних визначень зазначених термінів, тобто характеризується види та функції профілактики правопорушень із боку неповнолітніх порушників.

Автором наукового дослідження обґрунтовано організаційно-педагогічні умови та модель процесу формування професійної компетентності офіцерів поліції протягом профілактики правопорушень із боку неповнолітніх порушників, тобто пропонується змістовно-процесуальне забезпечення. Зазначені елементи наукової креативності та новизни у вигляді обґрунтованих результатів, тобто здійснення наукового дослідження, що впливає суттєво відносно значення під час розвитку неперервної та неформальної освіти в Україні.

Практичне значення дослідження окреслюється відповідно конструктивності наукової розробки інструментарію протягом діагностики професійної компетентності офіцерів поліції під час профілактики правопорушень із боку неповнолітніх. Заслуговує схвалення відносно наукового розроблення автором із застосуванням комплексної програми авторських

тренінгів (тренінг профілактики правопорушень серед неповнолітніх; тренінг розвитку особистісної ефективності; тренінг сенситивності; тренінг розвитку вмінь, знань та навичок упевненої поведінки; тренінг формування іміджу успішного поліцейського), тобто офіцерів ювенальної превенції.

Відповідно матеріали дослідження застосовується під час професійної та післядипломної підготовки працівників Національної поліції України у ЗВО Міністерства внутрішніх справ України, тобто розробки програм теоретичної й практичної підготовки майбутніх офіцерів поліції відносно профілактики правопорушень із боку неповнолітніх.

Результати дослідження впроваджено у освітній процес, тобто:

- Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (довідка про впровадження № 725/33-03 від 05.09.2022 р.);

- впроваджено у діяльність Тернопільського районного управління поліції ГУНП у Тернопільській області (довідка про впровадження № 10836/01/24/10-22 від 17.10.2022 р.);

- відділення поліції № 1 (м. Тернопіль) Тернопільського РУП ГУНП у Тернопільській області (довідка про впровадження № 6702/115/4/03 від 17.10.2022 р.);

- Хмельницького РУП ГУНП у Хмельницькій області (довідка про впровадження № 12758 від 14.10.2022).

Оцінка змісту дисертації, завершеності та відповідності номінальним вимогам. Дисертація складається із анотацій українською та англійською мовами, списку опублікованих наукових праць із доцільної відповідності теми дисертації, переліку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, висновків стосовно розділів, загальних висновків, списку залучених джерел (298 найменувань) та 5 додатків. Загальний обсяг дисертації - 335 сторінок відповідно основного тексту – 262 сторінки. Дисертаційне дослідження містить 37 таблиць та 13 рисунків.

У вступі обґрунтовано вибір теми та актуальність, визначено об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, залучення методів наукового

дослідження, розкриття наукової креативності, новизни й практичне значення наукового дослідження, тобто застосування відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів.

Перший розділ дисертації *«Формування професійної компетентності офіцерів поліції до профілактики правопорушень неповнолітніх як науково-педагогічна проблема»*, тобто присвячення стану вивчення протягом дослідження актуальності проблематики. Відповідно із застосуванням ґрунтовного аналізу джерельної бази Анатолієм Шкляр здійснено залучення категоріально-дефінітивної характеристики протягом процесу формування професійної компетентності офіцерів поліції стосовно профілактики правопорушень із боку неповнолітніх, розгортання змісту й структури зазначеної професійної та фахової компетентності, подання та презентація компонентів й показників номінального рівня сформованості професійної компетентності офіцерів поліції стосовно профілактики правопорушень серед неповнолітніх. Відповідно зазначається, що протягом аналізу теоретичні бази формування професійної компетентності офіцерів поліції щодо профілактики правопорушень із боку неповнолітніх дисертантом доцільне здійснення та висвітлення авторської позиції під час розуміння сутності термінології та демонстрація низки видів профілактики правопорушень серед неповнолітніх.

У другому розділі *«Моделювання процесу формування професійної компетентності офіцерів поліції до профілактики правопорушень неповнолітніх»* дисертантом розроблено модель та впровадження обґрунтування організаційно-педагогічних умов протягом забезпечення ефективності формування професійної компетентності офіцерів поліції стосовно профілактики правопорушень із боку неповнолітніх (формування мотивації щодо здійснення профілактики протиправної поведінки із боку неповнолітніх із залученням розробки стратегії копінг-поведінки; організація індивідуальної профілактичної діяльності із неповнолітніми правопорушниками; застосування активних групових методів протягом проведення тренінгів із офіцерами ювенальної поліції; розвиток вмінь, знань та навичок, тобто впевнення поведінки із залученням

засобів тренінгу із боку поліцейських). Пропонується змістовно-процесуальне забезпечення формування фахової компетентності у офіцерів ювенальної превенції із залученням тренінгових технологій.

У третьому розділі *«Експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов формування професійної компетентності офіцерів поліції до профілактики правопорушень неповнолітніх»* відповідно впровадження діагностики стану сформованості професійної компетентності офіцерів поліції протягом профілактики правопорушень із боку неповнолітніх із залученням автором протягом наукового дослідження комплекту діагностичного інструментарію, тобто міститься психологічно-діагностичні й авторські діагностичні методики. Відповідно здійснення аналітики методики формування професійної компетентності офіцерів поліції щодо означеного виду діяльності. Імпонує експериментальна база дослідження, тобто стосовно експерименту здійснюється залучення 96 поліцейських (констатація етапу) із залучених 29 осіб – поліцейські ювенальної превенції із міста Тернопіль та Тернопільської області (формувальний етап). Протягом експериментального дослідження розроблено й апробовано комплексний тренінг, що складається із п'яти блоків-модулів (тренінг профілактики правопорушень із боку неповнолітніх; тренінг розвитку особистісно-професійних якостей; тренінг сенситивності; тренінг розвитку вмінь, знань та навичок у вигляді упевненої поведінки; тренінг формування іміджу успішного та ретельного поліцейського). Здійснення аналітики результатів експериментального дослідження, тобто перевірка достовірності отриманих результатів із залученням методів математичної статистики. Відповідно визначається, що висновки щодо розділів та загальні висновки доцільно, логічно аргументовані, наявність конкретного узагальнення, тобто зміст переконує, що дисертантом досягнуто отримання щодо набуття актуальності мети та завдання наукового дослідження.

Повнота викладу основних положень дисертації у наукових виданнях. Основний зміст та результати наукового дослідження впроваджується у номінальній кількості публікацій особисто автором опубліковано 11 наукових

праць із зазначених, тобто: 3 статті у наукових фахових виданнях України; 1 стаття у зарубіжному збірнику публікацій; 7 наукових праць, тобто засвідчується апробація матеріалів дисертації.

Наукові публікації ілюструється із тематикою дисертації, склад обґрунтованих результатів відповідно щодо зазначених завдань, окреслюється повнотою та якісним висловленням матеріалів наукового дослідження.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Констатується, що дисертація Шкляра Анатолія відповідає спеціальності, тобто відповідність подання протягом захисту. Оформлення дисертації адекватне стосовно номінальних вимог, що визначається наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40.

Дані відсутності текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час рецензування дисертації порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, власного плагіату, фабрикації та фальсифікації), тобто наявності текстових запозичень відсутнє. Відповідно дисертація у вигляді високого рівня самостійності та рівня науковості твору, що власно розроблено автором та виконано у контексті доцільного та ретельного наукового дослідження. Зазначені пропозиції, ідеї та наукові положення, що презентується у контексті захисту, тобто підтверджується наявність опрацювання та набуття наукового дослідження власно здобувачем особисто.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Загалом позитивно оцінюючи наукове та практичне значення дисертаційного дослідження, тобто вважаємо із доцільним висловлення автору певних зауважень та побажань у форматі дискусійного характеру. Зокрема, тобто:

1. У п.1.1 дисертації спостерігається ґрунтовний дефінітивний аналіз проблематики профілактики правопорушень серед неповнолітніх. Відповідно переобтяжений інформацією сутності, форми та характеристики девіантної поведінки неповнолітніх, тобто пропонується зазначений матеріал доцільно перенести у додатки.

2. У додатку Г спостерігається комплексна тренінгова програма стосовно поліцейських ювенальної превенції, що містить п'ять тренінгів. Вважаємо із доцільне щодо конкретизації мети й завдання протягом розгляду окремого тренінгу.

3. Виникає питання щодо виділення у розробленій моделі формування професійної компетентності офіцерів поліції щодо профілактики правопорушень серед неповнолітніх (рис.2.1), тобто принципу науковості, оскільки підготовка поліцейських ювенальної превенції здійснюється у процесі неперервної неформальної освіти.

Висловлені зауваження та побажання не принципово стосовно загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи Шкляра Анатолія, результативність наукового дослідження відзначається науковою новизною, високий рівень фахового та професійного рівня обґрунтування, тобто у наявності рівень теоретичного й практичного значення.

Загальний висновок: Дисертаційна робота Шкляра Анатолія «Формування професійної компетентності офіцерів поліції до профілактики правопорушень неповнолітніх» є самостійним, креативним, доцільним, якісним, цілісним та завершеним науковим дослідженням, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, тобто автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
директор Державного навчального закладу
«Одеський навчальний центр №14»

Василь ОЛЛО

В.П. Олло засвідчено:

директор Державного навчального закладу «Одеський навчальний центр №14»

Людмила Архілова